

บทที่ 2

องค์ประกอบวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์อาจแบ่งออกได้เป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนแรก
2. ส่วนเนื้อหา
3. ส่วนอ้างอิง
4. ส่วนภาคผนวก
5. ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ส่วนที่ 1 ถึงส่วนที่ 3 นั้น ต้องมีครบถ้วนในวิทยานิพนธ์ สำหรับส่วนที่ 4 และ 5 นั้น มีได้ตามความจำเป็น และความเหมาะสมของวิทยานิพนธ์แต่ละเรื่อง

ส่วนที่หนึ่ง: ส่วนแรก

ส่วนแรกมีองค์ประกอบต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

1. ปกนอก (Front Cover)

ปกนอกต้องเป็นปกแข็ง ระดับปริญญาโทใช้สีเขียวเข้ม (สีของมหาวิทยาลัย) ระดับปริญญาเอกใช้สีดำ พิมพ์ข้อความต่าง ๆ ด้วยตัวพิมพ์สีทอง (ดูตัวอย่างหน้า 74-75)

บนปกนอกของวิทยานิพนธ์ จะต้องมีรายละเอียดตามลำดับจากบนลงล่าง ดังนี้

- 1.1 ตรามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้วครึ่ง
- 1.2 ชื่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย
- 1.3 ชื่อ - นามสกุล ของผู้เขียนวิทยานิพนธ์ ให้ระบุตำแหน่งนาม เช่น นาย นาง นางสาว ไว้หน้าชื่อผู้เขียนด้วย แต่ถ้ามียศ หลานนรศักดิ์ หรือสมณศักดิ์ เช่น พันตรี หม่อมราชวงศ์ พระมหากษัตริย์ ให้ระบุไว้ด้วย

1.4 พ.ศ. ที่ส่งเล่มวิทยานิพนธ์ (เลขอารบิก)

1.5 สันปก พิมพ์ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์ ชื่อวิทยานิพนธ์ และพ.ศ. เรียงไปตามความยาวของสันปก โดยจัดระยะให้เหมาะสม ตัวอักษรตั้งเมื่อหงายวิทยานิพนธ์ขึ้น (ดูตัวอย่างหน้า 76-77)

2. กระดาษเปล่า (Blank Page)

ถัดจากปกนอกด้านหน้า และก่อนปกหลัง ต้องมีกระดาษเปล่าสีขาวคั่นด้านละแผ่น

3. ใบรับรองวิทยานิพนธ์ (Approval Form)

ให้ใช้รูปแบบของบัณฑิตวิทยาลัย (ดูตัวอย่างหน้า 78-79)

วิธีพิมพ์รายนามอาจารย์ในวิทยานิพนธ์

3.1 คำนำหน้าชื่ออาจารย์ ให้ใส่ตำแหน่งทางวิชาการ และยศ เรียงตามลำดับ หากไม่มีตำแหน่งทางวิชาการ หรือยศ อย่างไม่อย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่าง ก็ให้ใส่เฉพาะตำแหน่งทางวิชาการ หรือยศ ที่มีนั้น หากไม่มีทั้งตำแหน่งทางวิชาการ และยศ ให้ใช้คำว่า อาจารย์ ในภาษาไทย และใช้คำว่า Mr., Mrs. หรือ Ms. ในภาษาอังกฤษ

3.2 คุณวุฒิ ให้ระบุชื่อปริญญาสูงสุดที่ได้รับ หลังนามสกุล

ตัวอย่าง

ศาสตราจารย์ทัศนีย์ อุตตะนันท์, D.Agr.

Professor Tasnee Attanandana, D.Agr.

รองศาสตราจารย์ไขแสง รุกวานิช, พบ.ด.

Associate Professor Khaisang Rukvanich, Ph.D.

รองศาสตราจารย์ ม.ร.ว. วุฒิเลิศ เทวกุล, M.A.

Assistant Professor M.R. Wutilert Devakul, M.A.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชีพสุมน รังสยาธร, Ph.D.

Assistant Professor Shiepsumon Rungsayatorn, Ph.D.

อาจารย์ ม.ล. นิพาดา เทวกุล, Ph.D.

M.L. Nipada Devakul, Ph.D.

อาจารย์มาตริณี รัชชัตานนท์ชัย, Ph.D.

Mrs. Matrini Ruktanonchai, Ph.D.

4. ปกใน (Title Page)

ปกในมีรายละเอียดเหมือนปกนอก ยกเว้นไม่มีตรามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ดูตัวอย่างหน้า 80-81)

5. บทคัดย่อ (Abstract)

บทคัดย่อเป็นการสรุปเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ที่กระชับ ชัดเจน ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจวิทยานิพนธ์ได้อย่างรวดเร็ว

การเขียนบทคัดย่อควรเขียนให้ต่อเนื่องกันในลักษณะความเรียง โดยระบุ

5.1 วัตถุประสงค์ และขอบเขตการวิจัย

5.2 วิธีการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ จำนวนและลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

5.3 ผลการวิจัยโดยสังเขป

ทั้งนี้ ให้พิมพ์บทคัดย่อตามแบบฟอร์มที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดไว้ ความยาวไม่เกิน 1 หน้า ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ โดยเรียงลำดับบทคัดย่อภาษาไทยไว้ก่อนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ดูตัวอย่างหน้า 82-83)

6. กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgments)

กิตติกรรมประกาศเป็นข้อความแสดงความขอบคุณผู้มีส่วนสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือในการทำวิทยานิพนธ์ ส่วนนี้จะไม่มีหรือไม่มีก็ได้ ถ้ามีให้พิมพ์คำว่า กิตติกรรมประกาศ ไว้กลางหน้ากระดาษ กิตติกรรมประกาศไม่ควรยาวเกิน 1 หน้า (ดูตัวอย่างหน้า 84-85)

7. สารบัญญ (Table of Contents)

สารบัญเป็นส่วนที่บ่งบอกตำแหน่งหน้าของส่วนต่าง ๆ ทั้งหมดที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์ โดยเริ่มลำดับหน้าตั้งแต่สารบัญเป็นต้นไป

หัวข้อที่ต้องบรรจุไว้ในสารบัญ คือ ชื่อบท และหัวข้อรอง (หัวข้อที่จัดไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ) ส่วนหัวข้อข้าง (หัวข้อที่จัดไว้ชิดซ้ายหน้ากระดาษ) นั้น จะใส่ในสารบัญหรือไม่ก็ได้ (ดูตัวอย่างหน้า 86-89 และ 94-95)

8. สารบัญตาราง (List of Table)

สารบัญตารางเป็นส่วนที่บ่งบอกตำแหน่งของตารางทั้งหมด ที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์ (ดูตัวอย่างหน้า 90 และ 96)

9. สารบัญภาพ (List of Figure)

สารบัญภาพเป็นส่วนที่บ่งบอกตำแหน่งหน้าของภาพ (รูปภาพ แผนภูมิ กราฟ และอื่นๆ) ทั้งหมดที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์ (ดูตัวอย่างหน้า 91 และ 97)

10. คำอธิบายสัญลักษณ์และอักษรย่อ (List of Abbreviations)

คำอธิบายสัญลักษณ์และอักษรย่อเป็นส่วนที่อธิบายความหมายของสัญลักษณ์และอักษรย่อต่าง ๆ ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะมีหรือไม่มีก็ได้แล้วแต่ความจำเป็น (ดูตัวอย่างหน้า 92 และ 98)

11. ประมวลศัพท์ (Glossary)

วิทยานิพนธ์บางเรื่องอาจมีศัพท์เฉพาะ หรือ คำภาษาต่างประเทศ ตลอดจนถ้อยคำ วลี ที่ไม่เป็นที่ทราบกันอย่างกว้างขวาง ควรมีประมวลศัพท์แสดงคำเหล่านี้ไว้ เรียงตามลำดับอักษร พิมพ์ชิดกรอบด้านซ้าย ตามด้วยเครื่องหมายติงศานุรักษ์ (-) หรือทวิภาค (:) และคำอธิบายศัพท์นั้น ๆ (ดูตัวอย่างหน้า 93 และ 99)

ส่วนที่สอง: ส่วนเนื้อหา

ส่วนเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ บทนำ ตัวเรื่อง บทสรุป และ/หรือ ข้อเสนอแนะ

1. บทนำ

บทนำเป็นส่วนที่บรรยายอย่างสังเขปเกี่ยวกับสิ่งที่ต่อไปนี้

- 1.1 ความเป็นมาของเรื่องที่วิจัย
- 1.2 ความสำคัญของปัญหาที่นำมาวิจัย
- 1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1.4 ขอบเขตของการวิจัย
- 1.5 ระเบียบวิธีวิจัย เพื่อตอบปัญหาที่ตั้งไว้ในวัตถุประสงค์
- 1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น และนิยามศัพท์ (ถ้ามี)
- 1.7 รายละเอียดอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับวิทยานิพนธ์แต่ละเรื่อง

ทั้งนี้อาจเรียบเรียงส่วนประกอบของบทนำเหล่านี้ในตำแหน่งก่อนหรือหลังตามความเหมาะสม รายละเอียดอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต

2. ตัวเรื่อง

เนื้อหาของตัวเรื่องวิทยานิพนธ์จะแบ่งออกเป็นกี่บทก็ได้ตามความเหมาะสมของการวิจัย ซึ่งควรจะดำเนินตามแบบแผนของวิธีการวิจัยแต่ละประเภทที่เป็นที่ยอมรับในแต่ละสาขา ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยเชิงปริมาณ

เนื้อหาของตัวเรื่องควรมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎี และ/หรือผลการศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนนี้เป็นการตรวจเอกสารโดยบรรยายข้อมูลความรู้เดิม ผลการวิจัย ตลอดจนแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำวิจัย ซึ่งได้จากการตรวจสอบจากหนังสือ ตำรา เอกสารและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ตลอดจน**สมมติฐาน** อาจมี**นิยามศัพท์เฉพาะ** หรือ**นิยามศัพท์ปฏิบัติการ** และ**กรอบแนวคิดในการวิจัย** ที่แสดงขั้นตอน หรือความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้

2.2 วิธีการวิจัย เป็นส่วนที่บรรยายวิธีดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยว่ามีขั้นตอนในการทำอะไรบ้าง แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

2.2.1 การรวบรวมข้อมูล เป็นส่วนที่ระบุให้ทราบวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ขึ้นกับลักษณะของการวิจัยแต่ละประเภท ซึ่งอาจมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างกัน โดยชี้ให้เห็นว่าแต่ละขั้นตอนของการวิจัยใช้เอกสาร ข้อมูล หรือเครื่องมือประเภทใด เอกสาร ข้อมูล หรือเครื่องมืออื่น ๆ ได้มาอย่างไร โดยวิธีใด เช่น ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ส่วนข้อมูลทุติยภูมินั้นรวบรวมมาจากเอกสารที่ได้มาจากแหล่งต่าง ๆ เป็นต้น

2.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นส่วนที่ระบุให้ทราบวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ ทั้งนี้ขึ้นกับลักษณะของการวิจัยแต่ละประเภท หรือตามแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้อง

2.3 ผลและวิจารณ์ ส่วนนี้มีเนื้อหาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลและการแสดงผลการทดสอบสมมติฐาน และการวิจารณ์ผลการวิจัย ซึ่งการรายงานผลการวิจัยและการวิจารณ์นั้น ควรยึดวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัยเป็นหลัก เพื่อชี้ให้เห็นว่าผลการวิจัยได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างไรบ้างและสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้หรือไม่อย่างไร

3. บทสรุปและ/หรือข้อเสนอแนะ

บทสรุปและ/หรือข้อเสนอแนะเป็นส่วนที่สรุปเนื้อหาในวิทยานิพนธ์ทั้งหมดที่กล่าวมา อาจมีข้อเสนอแนะต่าง ๆ เช่น การเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยในครั้งต่อไป ประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปปรับใช้ได้จริงหรือนำไปพัฒนาแนวคิดหรือทฤษฎีในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ส่วนที่สาม: ส่วนอ้างอิง

ในวิทยานิพนธ์จะต้องมีรายการเอกสารและสิ่งอ้างอิง เช่น รายชื่อหนังสือ สิ่งพิมพ์ โสตทัศนวัสดุ และไฟล์ข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้อ่านสามารถตรวจสอบและค้นคว้าเพิ่มเติมได้ รายการเอกสารและสิ่งอ้างอิงจะอยู่ต่อจากส่วนเนื้อหา และก่อนส่วนภาคผนวก

ส่วนที่สี่: ส่วนภาคผนวก

ภาคผนวกเป็นส่วนที่ให้รายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนผลงานวิจัย เช่น แบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตารางบันทึกข้อมูล และสูตรคำนวณต่าง ๆ เป็นต้น

การจะมีภาคผนวกหรือไม่ขึ้นอยู่กับความจำเป็นและความเหมาะสม หากมีให้เริ่มภาคผนวกในหน้าถัดจากเอกสารและสิ่งอ้างอิงโดยมีข้อความว่า **ภาคผนวก** อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษส่วนกลาง รายละเอียดในภาคผนวกให้แสดงในหน้าถัดไป หากมีความจำเป็นต้องแบ่งภาคผนวกออกเป็นภาคผนวกย่อย ในหน้าต่อไปพิมพ์คำว่า ภาคผนวก ก และชื่อของภาคผนวก ก (ถ้ามี) ตรงกลางหน้ากระดาษส่วนกลาง การเริ่มภาคผนวกย่อยทุกครั้งให้ขึ้นหน้าใหม่ (ดูตัวอย่างหน้า 113-116)

การแบ่งภาคผนวกออกเป็นภาคผนวกย่อย ให้ใช้เป็นส่วนภาคผนวก ก ภาคผนวก ข (หรือ APPENDIX A APPENDIX B ... ในวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ) หากมีความจำเป็นอาจแบ่งย่อยเป็นภาคผนวก ก 1 ภาคผนวก ก 2 ... อีกริก็ได้

ส่วนที่ห้า: ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ประวัติการศึกษาและการทำงาน ควรประกอบด้วยข้อความ ต่าง ๆ ดังนี้

ชื่อ - นามสกุล (โดยมีคำนำหน้าชื่อ)

วัน เดือน ปี ที่เกิด

สถานที่เกิด (จังหวัด)

ประวัติการศึกษา (เริ่มตั้งแต่ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจนถึงก่อนการศึกษาปัจจุบัน)

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

ผลงานดีเด่นและรางวัลทางวิชาการ (ถ้ามี)

ทุนการศึกษาที่ได้รับ (ถ้ามี)

ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกินหนึ่งหน้า และเป็นหน้าสุดท้ายของวิทยานิพนธ์ โดยพิมพ์คำว่า **ประวัติการศึกษาและการทำงาน** ตรงกลางหน้ากระดาษส่วนบน แล้วใส่ข้อความต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เรียงลำดับลงมา (ดูตัวอย่างหน้า 117-118)